

مصاحبه با برادر موسوی موشح مسئول فنی مرکز

○ آقای موشح خدمت شما سلام عرض می‌کنم اگر ممکن است خودتان را معرفی کنید؟

بنده هم خدمت شما سلام عرض می‌کنم و از اینکه تلاش می‌کنید از طریق نشر اخبار داخلی معاونت‌ها و مدیران مرکز را از فعالیت‌ها و برنامه‌های یکدیگر مطلع کنید از شما تشکر می‌کنم. بنده سیدمهدی موسوی موشح هستم که از سال ۱۳۸۱ همکاری خودم را با معاونت اطلاع‌رسانی مرکز به عنوان کارشناس اینترنت آغاز کردم و از ابتدای مهرماه سال جاری حکم مسئولیت فنی مرکز را از مدیر محترم مرکز دریافت کردم. البته طرحی که بنده برای ادامه همکاری با مرکز ارائه کردم بخش فنی را با عنوان «اداره فن‌آوری اطلاعات (IT)» معرفی می‌کند، دلایل کافی هم برای این نام‌گذاری دارم. لذا امیدوارم که به عنوان سرپرست فن‌آوری اطلاعات مرکز در خدمت شما باشم. البته در صورت تصویب طرح مزبور مرکز اولین واحد در تمام سازمان خواهد بود که از استراتژی جدید برادر ضرغامی مدیریت محترم سازمان تبعیت کرده و به IT توجه ویژه نموده است.

○ شما در مورد IT و فن‌آوری اطلاعات صحبت کردید، تصور می‌کنم که خوانندگان ما هم بسیار این نام را شنیده باشند و مایل باشند اطلاعات بیشتری در خصوص آن به دست آورند. ولی قبل از آنکه در مورد IT برای ما صحبت کنید خواهش می‌کنم در مورد سایت مرکز اطلاعاتی را در اختیار ما بگذارید. به این دلیل این سؤال را مطرح می‌کنم که نزدیک یک ماه است (از ابتدای مهر ماه) سایت مرکز روی اینترنت رفته است؟

البته خدمت شما عرض کنم آنچه هم اکنون بر روی اینترنت قرار دارد پیش نمایش سایت است. یعنی طرح اولیه‌ای که باید با نظرات اصلاحی مدیران مجموعه تکمیل شود. یک وقت گمان نکنید که تمام سایت مرکز همین است. بقیه اطلاعات در حال تایپ و ویرایش می‌باشد. اما پیش از آنکه در مورد سایت برای شما و خوانندگان توضیح دهم خلاصه‌ای از تاریخچه این سایت و مطالعاتی که بر روی آن صورت گرفته را تقدیم می‌نمایم. تصور می‌کنم اگر دوستان و همکاران ما از این مقدمات مطلع باشند قضاوت بهتری در مورد کارهای انجام شده خواهند داشت.

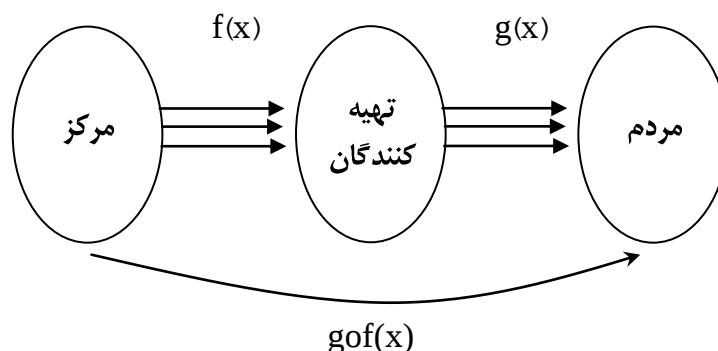
○ بفرمایید ما مشتاق هستیم که این مقدمه را بشنویم.

خدمت شما عرض شود که حدود چهار سال پیش برادران بخش فنی مرکز زیر نظر برادر امیرکاوه تصمیم گرفتند که سایتی را برای مرکز تأسیس کنند. آن زمان بنده هیچ ارتباطی با مرکز نداشتم. این دوستان با چند شرکت معروف تماس گرفتند و طرح‌هایی را جمع‌آوری کردند ولی هیچ‌کدام از این طرح‌ها نظر این دوستان را جلب نکرد تا اینکه از بنده دعوت شد تا به عنوان کارشناس اینترنت در مورد سایت مرکز نظر خود را اعلام نمایم.

ما جلساتی را در شورای عالی اطلاع‌رسانی وقت تشکیل دادیم و ریزنی‌ها را آغاز کردیم. بنده تا آن زمان آشنایی چندانی با ماهیت کار مرکز نداشتم ولی بر اساس مطالعاتی که روی طراحی سیستم و طراحی پروژه و کنترل آن داشتم بلافاصله مسیر بحث را به این سو بردم که به مرکز به عنوان یک زیر مجموعه و Subsystem از سازمان صدا و سیما نظر شود و روابط درونی و بیرونی آن مورد دقت قرار گیرد. نتایج چهارماه جلسات هفتگی و مستمر ما در شورای عالی اطلاع‌رسانی به دست آمدن ضرورت و هدف تأسیس مرکز بود. شاید در ابتدا این مطلب خیلی ساده به نظر برسد و دوستان از زمان گذاشته شده به روی این موضوع تعجب نمایند، اما غالباً درک نادرست از همین دو عنوان سبب انحراف بسیاری از مؤسسات از کارکرد اصلی خود شده است.

خلاء و ضرورتی که ما متوجه آن شدیم و دانستیم مرکز به خاطر آن «ضرورت داشت» که تأسیس شود اسلامی نبودن محصولات صدا و سیما از نظر محتوایی و شکلی بود. ما در نهایت این مطالعات سه مجموعه مرتبط با هم را مورد بررسی

قرار دادیم و موضوع کار مرکز را بر اساس ارتباط میان آن‌ها تعریف نمودیم. این سه مجموعه به ترتیب مردم، تهیه‌کنندگان و مرکز می‌باشد. این سه مجموعه به نحو زیر با هم ارتباط دارند:

همانگونه در تصویر مشاهده می‌کنید مخاطب مرکز تهیه‌کنندگان می‌باشند و محصولات و آثار مرکز این مخاطبین را تحت تأثیر قرار می‌دهد. تهیه‌کنندگان نیز با محصولات خود مردم را تحت تأثیر قرار داده و اخلاق اجتماعی مردم را تغییر می‌دهند. اکنون اگر صدا و سیما را بر اساس فرمایش حضرت امام(ره) دانشگاه عمومی لحاظ کنیم بخش علمی و تولید اندیشه آن «مرکز پژوهش‌های اسلامی» خواهد بود.

○ عجیب است، یعنی به نظر شما هیچ بخش دیگری در سازمان وجود ندارد که مسئول اسلامی کردن صدا و سیما باشد و تنها مرکز متولی این امر است؟

بله، دقیقاً همین طور است که می‌فرمایید. آیا هنگامی که یک پارچ آب بخواد خنک شود، سرد شدن جز از سردترین نقطه که همان یخ است آغاز می‌شود؟ یعنی نقطه‌ای که کمترین دما را دارد انتشار سرما را بر عهده خواهد داشت و غیر این ممکن نیست. شما اسلامی‌تر از این مرکز در تمام سازمان می‌شناسید؟! تنها مرکز است که قید اسلام در عنوان آن آمده است و تقریباً تمامی پرسنل آن طلبه و حوزوی هستند.

○ منظور شما از $f(x)$ و $g(x)$ در این تصویر چیست؟

اینجا توابع حاکم بر تأثیرگذاری‌ها هستند. فرض کنید مرکز فعالیت A را انجام دهد و محصول آن را در اختیار تهیه‌کنندگان سازمان بگذارد ما تأثیری را که این فعالیت بر تهیه‌کنندگان می‌گذارد با $f(A)$ نمایش می‌دهیم. یعنی تأثیرپذیری آن‌ها تابع فعالیت‌های ما است. از سوی دیگر اگر تهیه‌کننده فعالیت B را انجام دهد این فعالیت تأثیری را بر جامعه خواهد گذاشت که ما آن را با $g(B)$ نمایش می‌دهیم.

اکنون بیا فرض کنیم فعالیتی که تهیه‌کننده انجام داده و سبب تغییر رفتار مردم گردیده، خود این فعالیت تحت تأثیر مرکز بوده است. در این صورت B همان $f(A)$ خواهد بود، یعنی: $B = f(A)$ حالا از شما می‌پرسم که در این صورت $g(B)$ برابر با چه خواهد بود؟

○ روشن است که $g(B)$ همان $g(f(A))$ خواهد بود.

احسنت! درست است. این دستاورد مهمی بود. حقیقتاً ارزش چهار ماه مطالعه را داشت. اجازه بدهید این مطلب را با مثال، بیشتر برای شما توضیح دهم.

تصور کنید در جامعه شما مردم در هنگام رانندگی زیاد بوق می‌زنند و شما می‌خواهید این رفتار را تغییر دهید. «بوق زدن» محصول نهایی کار شما خواهد بود، یعنی $g(f(x))$. اگر «بوق زدن» بخواهد محقق شود تهیه‌کننده‌ها باید فعالیت‌هایی را انجام دهند. به عنوان نمونه

چند «تیزر» بسازند. پس «ساختن تیزر مناسب» محصول برنامه‌ساز خواهد بود، یعنی $f(x)$. اما ما چه باید بکنیم تا برنامه‌ساز تیزر مناسب را بسازد؟ این همان فعالیت مجهول یا x است که ما به دنبال آن می‌گردیم.

○ یعنی می‌فرمایید اگر ما تابع ترکیبی $g(f(A))$ یا $g \circ f(x)$ را در اختیار داشته باشیم می‌توانیم رفتار مردم را تغییر دهیم یا کنترل کنیم؟!

دقیقاً همین طور است. بله، اما مشکل اصلی در پیدا کردن قواعد درونی این تابع ترکیبی است. یعنی ما باید قواعد حاکم بر هر دو تابع را بیابیم تا بتوانیم با ترکیب آنها به نتیجه مورد نظر برسیم.

○ تصور نمی‌کنم پیدا کردن این تابع کار ساده‌ای باشد؟

بله، درست است. اتفاقاً اصل کار مرکز هم همین است. یعنی وظیفه کارشناسان مرکز پیدا کردن معادلات حاکم بر این توابع است. البته به لطف خدا ما یک مرحله دیگر هم پیش رفتیم. یعنی بعد از اینکه به این نکته پی بردیم یک ابزار طراحی کردیم که به ما قدرت کشف این معادلات را می‌دهد. شورای عالی اطلاع‌رسانی بعد از اینکه طرح اجمالی بنده را تأیید کرد، خواست که طرح تفصیلی و کامل آن را نیز ارائه کنم که به حول الله و قوته پس از دو ماه مطالعه و تحقیق، طرح جامعی تدوین شد که در سه نسخه تقدیم مرکز گردید. این طرح جامع در حقیقت طرح اصلی سایت مرکز است. سایت مرکز اگر مطابق این طرح پیاده‌سازی شود همان ابزاری خواهد بود که معادلات حاکم بر رفتار برنامه‌سازان را به دست خواهد داد. اکنون به نظر بنده نقشه بنا کاملاً مشخص است و ما آن را در اختیار داریم. اما اگر این ساختمان را بر اساس این نقشه نسازیم به هدف نخواهیم رسید.

○ می‌توانم پیرسم چه مقدار از این طرح پیاده‌سازی و اجرا شده است؟

اگر از بنده پرسند می‌گویم: هیچ! آنچه ما تاکنون انجام داده‌ایم تنها ایجاد بستری است که بتوان این ساختمان را بر آن بنا کرد. دقیقاً علتی که مرا بر آن داشت تا کارهای فنی مرکز را به عهده بگیرم همین مطلب بود. ما در مرکز و تقریباً در تمام سازمان با مشکل «عدم توازن الگوی تخصیص منابع» مواجهیم. این بدان معنی است که اولویت‌بندی، متناسب با هدف سازمان صورت نمی‌گیرد. لذا ما امکانات لازم برای سرعت دادن به کار را در اختیار نداریم.

○ شما فرمودید که چهار ماه مطالعات اولیه داشته‌اید و سپس دو ماه هم روی طرح جامع کار کردید. در مجموع شش

ماه زمان صرف شده است. ولی اکنون سه سال می‌گذرد چطور هنوز این طرح پیاده‌سازی نشده است؟

محاسبات شما صحیح است. ما در آبان ۱۳۸۱ طرح تفصیلی را ارائه کردیم و از همان زمان نیز ارتباط بنده با مرکز تقریباً قطع شد. زیرا اطلاع‌رسانی مرکز در حال مناقصه و جستجو برای مجری پروژه بود. از سوی دیگر پس از کارشناسی شرکت‌های مختلف جهت انجام پروژه‌های فنی، مدیریت انفورماتیک سازمان به جهت همان معضلی که در ابتدا عرض کردم، یعنی عدم توازن در تخصیص بودجه با اجرای کامل این طرح مخالفت کرد و لذا عملاً این طرح متوقف شد.

○ بنابر این شما باید تحقق این طرح را فراموش کنید! چطور شده است که دوباره به مرکز بازگشته و کار خود را

ادامه می‌دهید؟!

بنده نشانه‌های مثبتی دیده‌ام، یعنی چراغ‌سبزه‌هایی که مرا به ادامه کار امیدوار ساخته است.

○ چراغ سبز؟! می‌شود پرسیم که این نشانه‌های مثبت چه چیزهایی بوده‌اند؟

این نشانه‌ها بعضی درونی و بعضی بیرونی بوده‌اند.

○ آیا ممکن است که بیشتر توضیح دهید؟ برای خوانندگان ما بسیار جالب خواهد بود که این نشانه‌ها را بدانند، شاید

آنها را نیز امیدوارتر سازد!

بسیار خوب! چون این یک نشریه داخلی است، چند مورد از نشانه‌ها را برخواهم شمرد. یکی از نشانه‌های بیرونی تغییر ریاست سازمان بوده است. بنده شنیده‌هایی از توجه بیشتر برادر ضرغامی به اینترنت داشتم. البته شما نیز اخیراً ملاحظه فرمودید که ایشان واحد IT سازمان را رسماً در سروش رسانه تاسیس فرمودند. این یک نشانه بیرونی برای بنده بود. نشانه دیگر موافقت مدیریت انفورماتیک سازمان با اجرای یک سایت کوچک و کم هزینه برای مرکز بود. همین مقدار پذیرش نیز برای بنده ارزشمند بود. از نشانه‌های درونی هم می‌توانم به توجه بیشتر مدیر مرکز اشاره کنم و از همه مهم‌تر توجه فوق‌العاده برادر طبا قائم مقام محترم مرکز که حقیقتاً بنده پس از اولین دیدار و گفتگو با ایشان احساس کردم که ایشان کاملاً طرح جامع را می‌فهمند و دقیقاً ضرورت‌های آن را حس کرده‌اند. مجموع این نشانه‌ها ما را بر آن داشت تا کار را از سر بگیریم و با انگیزه بیشتری در این راه قدم برداریم.

○ لطفاً در مورد برنامه‌های آینده سایت و مدیریت فنی مرکز بیشتر توضیح دهید. برنامه‌های شما مشخصاً چه

محورهایی خواهد داشت و ما در چه زمانی شاهد تحقق آنها خواهیم بود؟

برنامه‌هایی که ما برای فنی مرکز و سایت تنظیم کردیم و بعضاً در حال تنظیم می‌باشیم بسیار گسترده و متنوع است. با توجه به اینکه تعدادی از آنها هنوز در دست بررسی است و به تصویب مدیران مرکز نرسیده است مایل نیستم که اول طرح کننده آنها باشم. اجازه بدهید که به تدریج به صورت سازمانی و تشکیلاتی به اطلاع همکاران برسد. اما می‌توانم محورهای برنامه‌ها را بیان کنم. ما پنج محور اصلی در اداره فن‌آوری اطلاعات دیده‌ایم که پیش‌نویس آن به مرکز تقدیم شده است. نخستین محور آن مربوط به حفظ و نگهداری زیرساخت‌های سخت‌افزاری مورد نیاز جهت برپایی شبکه تولید و پردازش اطلاعات است. محور دوم راهکارهای توسعه و ارتقاء سخت‌افزاری و نرم‌افزاری جهت تولید چرخه اطلاعات است. محور سوم آموزش پرسنل و همکاران و پاسخگویی به نیازهای آنان در استفاده از شبکه و محور چهارم نیز تأسیس اداره‌ای جهت نظارت بر چرخه اطلاعات و کنترل آن می‌باشد. محور پنجمی نیز وجود دارد که مربوط به شناسایی کاربران و مخاطبان و جمع‌آوری اطلاعات و آمار از سیستم کنترلی سایت است. ما جلساتی نیز با طرح و برنامه مرکز داشته‌ایم که به دستور مدیر محترم مرکز طرح و برنامه و سایر مدیریت‌ها و ادارات کل موظف به همکاری کامل با برنامه‌های این واحد شده‌اند. برادر عزیزم آقای خوشرو، مسئول کنترل کیفیت، نیز حمایت و همکاری کامل خود را از برنامه‌های ما اعلام نموده است که این همه نشانه‌های مثبتی برای ادامه کار است.

○ بنده از این مطلب بسیار خوشحال شدم. اما شما در صحبت‌تان دوباره از عنوان «فن‌آوری اطلاعات» استفاده کردید،

اگر ممکن است کمی بیشتر در این خصوص توضیح بفرمایید.

آیا شما متن حکمی را که آقای ضرغامی برای آقای افراسیابی به عنوان مدیر IT سازمان زدند را مطالعه کرده‌اید؟

○ به طور کامل خیر، ولی دیدم که در هفته‌نامه صدا و سیما چاپ شده است.

این حکم بسیار مهم بوده است. اگر یک نگاه اجمالی به بندهای این حکم ببیند متوجه می‌شوید که چه کارشناسی دقیقی بر روی هر بند شده است. این حکم نشان از رویکرد مثبت سازمان نسبت به جذب بودجه‌های تکفا و حرکت در مسیر الکترونیکی کردن اطلاعات دارد. طرح سایت ما نیز کاملاً در چارچوب این استراتژی می‌گنجد.

از سوی دیگر ما در واحد خود بخش‌هایی داریم که اساساً ماهیت فنی ندارند و جنبه اطلاعاتی و تحقیقاتی دارند، مانند: اداره جمع‌آوری و ورود اطلاعات و اداره امور کاربران. چگونه بنده مدیر فنی مرکز باشم و چند پژوهشگر و ویراستار را سرپرستی کنم؟! اگر عنوان مدیر فنی به مدیر فن‌آوری اطلاعات تغییر نکند، عملاً ما یک عدم توازن درون این واحد خواهیم داشت و از سوی دیگر یک پتانسیل بسیار مثبت در جذب بودجه از دولت (تکفا) و از سازمان (سروش رسانه) را از دست خواهیم داد. لذا بنده به صورت جدی پی‌گیر هستم تا اداره فن‌آوری اطلاعات را به تصویب برسانم.

○ شما تا چه اندازه به اجرایی شدن این طرح امید دارید؟ منظور بنده این است که تصور می‌کنید چقدر شرایط برای ادامه کار این طرح مساعد است؟ این سؤال را به این جهت مطرح می‌کنم که طرح شما برای کشف معادلات حاکم بر تابع ترکیبی $gof(x)$ به نظر آرمانی و آسمانی و دست‌نیافتنی می‌رسد (!) شما چه برنامه‌ای دارید که آن را محقق کنید؟

ما به حول و قوه خدا برنامه‌های لازم را تنظیم کردیم و ایمان داریم چون برای خدا به میدان آمده‌ایم، نصرت او یقیناً شامل حال ما خواهد شد و غیر آن را ممکن نمی‌دانیم. اما اینکه بعضی این طرح را دست‌نیافتنی بپندارند، ما نمی‌پذیریم، تجربه ما در امور رایانه و کارهای مشابهی که انجام شده است و بنده در آنها مشارکت داشته‌ام ثابت کرده است که این کارها شدنی است. از سوی دیگر وقت آن شده تا شعار رئیس جمهور را یاد بگیریم که می‌گوید: «می‌شود، می‌توانیم».

البته بنده منکر این مطلب نیستم که موانع بسیار جدی بر سر راه ما وجود دارد ما تلاش خود را خواهیم کرد. اگر شرایط به ما اجازه تقللاً و حرکت نداد، ما هیچ کدام هیچ عهد و پیمانی با سازمان صدا و سیما نبسته‌ایم. تنها عهد و میثاقی که بر گردن ماست، پیمان ما با امام راحل(ره)، خون پاک شهدا و با آرمان‌های متعالی انقلاب اسلامی است. در هر نقطه از مسیر که دیدیم سازمان به ما راه نمی‌دهد و شرایط را بر ما تنگ کرده‌اند این مطلب را حمل می‌کنیم به اینکه هنوز شرایط انقلاب به این مرحله نرسیده است و بدون اینکه بخواهیم با خودی‌ها مبارزه کنیم، صحنه درگیری و تمانع را ترک خواهیم کرد. در جبهه اسلام هیچ مخاصمه‌ای میان اهل حق مشروعیت ندارد.

○ با توجه به اتمام وقت مصاحبه اگر مطلبی دارید بفرمایید.

بنده از شما و دوستان شما بسیار سپاسگزارم که این وقت را در اختیار بنده گذاشتید. اعتقاد ما به صداقت در گفتار و شفافیت در رفتار است، لذا به دنبال این تریبون‌ها هستیم تا برنامه‌های خود را مطرح کنیم و به گوش همکاران برسانیم. ان‌شاءالله هر مقدار که از برنامه‌ها و طرح‌های عملیاتی ما به تصویب رسید و ابلاغ شد، از طریق این رسانه اطلاعات آن را در اختیار همکاران گرامی خواهیم گذاشت. از هر پیشنهاد و انتقادی نیز استقبال می‌نماییم.

○ ان‌شاءالله در فرصتی نزدیک دوباره خدمت شما خواهیم رسید و اطلاعات تازه‌تری از فعالیت‌های اداره فن‌آوری اطلاعات از شما دریافت خواهیم کرد. مجدداً از وقتی که مبذول فرمودید متشکریم.
بنده هم متشکرم.

پایان مصاحبه